

Elapsus regi truculento Susidis oræ,
 Occiduum properas solus adusque solum.
 Sed confessorum virtutum signa sequuntur,
 Spiritibusque malis fers, fugitive, fugam.
 Quoque venis, lemorum se clamat celere turba,
 Dæmonas ire jubes exsul in exsilium.
 Expeteris cunctis, nec te capit ambitus ullus,
 Est tibi delatus plus onerosus honor.
 Romuleos refugis Byzantinosque fragores,
 Atque sagittifero mœnia fracta Tivo.
 Murus Alexandri te non tenet, Antiochique,
 Spernis Elisææ Byrs ca tecta domus.
 Rura paludicola temnis populosa Ravennæ,
 Et quæ lanigero^b de sue nomen habent.
 Angulus iste placet, pauperlinusque recessus,
 Et casa cui culmo culmina pressa forent.
 Ædificas hic ipse Deo venerabile templum,
 Iuse Dei templum corpore facte prius.
1321 Finitii cursus isthic vitæque viæque,
 Sudori superest dupla corona tuo.
 Jam te circumstant paradisi millia sacri:
 Abraham jam te comperegrinus habet.
 Jam patriam ingrederis, sed de qua decedit Adam,
 Jam potes ad fontem fluminis^c ire tui.

EPISTOLA THEODERICI REGIS AD CLODOVEUM. GRATULATUR
 OB REPORTATAM IN ALEMANNOS VICTORIAM^d.

(Cassiod. l. ii, epist. 41.)

Luduin regi Francorum Theodericus rex Italiæ.
 Gloriosa quidem vestræ virtutis affinitate gratulamur,
 quod gentem Francorum prisca etate residem, feliciter
 in nova prælia concitasti: et Alamannicos populos,
 causis fortioribus inclinatos, victrici dextera subdidisti.
 Sed quoniam semper in auctoribus perfidæ
 ressecabilis videtur excessus; quia et primariorum
 plectibilibus culpa omnium debet esse vindicta, motus
 vestros in lessas reliquas temperate: quia jure gratiæ
 metentur evadere, quos ad parentum vestrorum
 defensionem respicitis confugisse. Estote illis remissi,
 qui nostris finibus celantur exterriti. Memorabilis
 triumphus est Alamannum acerrimum sic expavisse,
 ut tibi eum cogas de vitæ munere supplicare. Sufficiat
 illum regem cum gentis suæ superbia cecidisse; sufficiat
 innumerabilem nationem partim ferro, partim ser-
 vito subjugatam. Nam si cum reliquis colligis,
 adhuc cunctos superasse non crederis. In talibus cau-
 sis accipe frequenter expertum: hila mihi felicitæ
 bella provenerunt, quæ moderato fine peracta sunt.
 Is enim vincit assidue, qui novit omnia temperare,
 dum jucunda prosperitas illis potius blanditur qui au-
 steritate nimia non rigescunt. Cede itaque suaviter
 genio nostro quod tibi gentilitas communis remittere
 consuevit exemplo. Sic enim fit ut et meis petitioni-
 bus satisfacisse videamini, ne sitis solliciti ex illa
 parte quam ad nos cognoscitis pertinere. Quocirca
 salutantes gratiâ, honore et affectione, qua dignum
 est, illum et illum legatos nostros ad excellentiam
 vestram consueta charitate direximus, per quos et
 sospitatis vestræ indicium, et speratæ petitionis con-
 sequamur effectum. Quædam vero quæ ad nos pro
 vestris utilitatibus pervenerunt, per harum portitores
 verbo insinuanda commisimus; ut cautiore effecti
 optata possint victoria constanter experi. Vestra si-
 quidem sacus nostra gloria est: et toties regnum Ita-
 liæ proficere judicamus, quoties de vobis læta cognoscimus.
 Citharædum etiam, arte sua docuum, pander
 destinavimus expetitur, qui ore manibusque consona
 voce cantando, gloriam vestræ potestatis oblectet:
 quem ideo fore credimus gratum, quia ad vos eum
 judicatis magnopere dirigendum.

A EXCERPTA EX EPISTOLA AVITI VIENNENSIS EPISCOPI
 AD CLODOVEUM REGEM^e.

(Ex Sirmondo.)

1322 Vestræ sublimitatis acrimoniam quorumcun-
 que, etc. Siquidem et occiduis partibus in rege non novo
 novi jubaris lumen effulgit, ejus splendorem congruè
 Redemptoris nostri nativitas inchoavit: ut con-
 sequenter eo die ad salutem regenerari ex unda vos
 pareat, quo natum redemptioni suæ cœli Dominum
 mundus accepit. Igitur qui celeber est natalis Domini,
 sit et vestri. Quo vos scilicet Christo, quo Christus
 ortus est mundo; in quo vos animam Deo, vitam præ-
 sentibus, famam posteris consecratis. Quid jam de
 ipsa gloriosissima regenerationis vestræ solemnitate
 dicatur? cujus ministeris etsi corporaliter non accessi,
 gaudiorum tamen communionem non desui. Quando quidem
 hoc quoque regionibus nostris divina pietas gratulationis
 adjecit, ut ante baptismum vestrum ad nos sublimissimæ
 humilitatis nuntius perveniret. Unde nos post hanc
 expectationem jam securus vestri sacra nox reperit.
 Conterebamus namque, nobiscumque tractabamus quale
 esset illud, cum adunatorum numerus pontificum,
 manus sancti ambitione servitii membra regia undis
 vitalibus confoveret, cum se Dei servis inflecteret
 timendum gentibus caput, cum sub casside crines
 nu ritos salutaris galea sacre unctiois indueret,
 cum intermisso tegimine loricarum immaculati
 artus simili vestium candore fulgerent, etc. Quapropter
 radiate perpetuum præsentibus diademate, absentibus
 majestate. Successus felicium triumphorum, quos per
 vos regio illa gerit, cuncta concelebrant. Tangit etiam
 nos felicitas. Quotiescumque illic pugnatis, vincimus.
 Inter hæc tamen catholicæ religionis affectum servat
 in vobis cura miserendi, et in apice rerum omnium
 gubernacula continente non minus emmet sanctitas
 quam potestas. Ex qua utique factum est ut dirigi ad
 vos servi vestri viri illustri Laurentii filium
 principali oraculo juberetis; quod apud dominum meum,
 suæ quidem gentis regem, sed militem vestrum,
 obtinuisse me suggero. Nihil quippe est in quo
 servire non potest. Commendat directum. Congaudi
 misso, invidi vos visuro. Cui minus computandum
 est ad utilitatem parenti proprio restitui, quam patri
 omnium presentari.

Gratulus est etiam hac occasione regi Chlodoveo Anastasius pontifex Romanus, cujus epistola edita est. Qui tunc quoque, ut quidem existimant viri eruditi, beatum Remigium suum in Francorum regno vicarium instituit, quamvis epistola e de re data, quam Hincmarus reulit, Hornusdæ nomen præferat.

EXCERPTA EX COLLATIONE EPISCOPORUM CORAM REGE GUNDEBALDO^f.

(Ex Spicil. t. V.)

Providente Domino Ecclesiæ suæ, et inspirante pro salute totius gentis cor domini **1323** Remigii, qui ubique altaria destruebat idolorum, et veram fidem potenter cum multitudine signorum amplificabat, factum est ut episcopi plures non contradicente rege congregarentur, si fieri posset, ut Ariani, qui religionem Christianam scindebant, ad unitatem possent reverti. Quod ut melius fieret, videreturque id non consilio accedis-e sed occasione, dominus Stephanus scripsit ad episcopos multos, et invitavit illos ad festivitatem sancti Justi quæ instabat, in qua ob memoriam miraculorum fiebat concursus purius populorum. Veni ruit. Atque de Yvonna Avitus, de Arriate Æomus, de Valentia de M..... ju., et plures alii, omnes catholice professionis et laudabilis vitæ in Domino. Qui omnes ad salutationem regis cum domno Stephano ad Sarbiniacum, ubi tunc erat,

^a Id est, Persiæ.

^b Mediolanum.

^c Euphrates ex Eden paradiso fluit.

^d Vide sancti Gregorii Historiam Francorum lib.

ii, cap. 30. Ed.

^e Vide ibid., cap. 31. Ed.

^f Vide ibid., cap. 34, col. 230, not. A. Ed.